

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत (NMSA)
परंपरागत कृषि विकास योजना (PKVY) (सेंद्रिय
शेती) सन २०१७-१८ चा अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा
१३२ गटांचा रु. ५९१.५२ लाख इतका अखर्चित
निधी सन २०१८-१९ या वित्तीय वर्षात खर्च
करण्यास मान्यता देण्याबाबत.
(केंद्र हिस्सा रु. ३५४.९१ लाख व राज्य हिस्सा
रु. २३६.६१ लाख)

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्सव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :संकीर्ण १६१८/प्र.क्र. २६२/१७-अे
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०००३२
दिनांक: ०८ ऑक्टोबर, २०१८

- वाचा :
१. केंद्र शासनाने DAC Website: agricoop.nic.in या सांकेतिक स्थळावर निर्गमित केलेल्या परंपरागत कृषि विकास योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना.
 २. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. सेंशेयो १२१६/प्र.क्र. १४५/१७-अे, दि. २५.७.२०१६
 ३. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ९-३५/२०१५/Org.Fmg, दि. ९.३.२०१७ चे दोन पत्र
 ४. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३, दि. २.४.२०१८
 ५. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ९-३५/२०१५-Org.Fmg, दि. ८.६.२०१७
 ६. कृषि आयुक्तालयाचे क्र. मृसमृचा/ प्र.क्र.४/परंप (सेंशे)/४३४/२०१७, दि. १३.९.२०१७
 ७. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. पुरक २५१७/प्र.क्र. १२३/१७-अे, दि. ७.१२.२०१७
 ८. केंद्र शासनाचे क्र. ९-३५/२०१५- Org.Fmg, दि. १.६.२०१८
 ९. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. पकृवियो/निधी पुनरु/ प्र.क्र. ५-२०१८/३८६/ २०१८, दि. १२.६.२०१८

प्रस्तावना

केंद्र शासनाने राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत " परंपरागत कृषि विकास योजना (PKVY) (सेंद्रिय शेती)" ही नवीन योजना २०१५-१६ पासून राबविण्याचा निर्णय घेतला असून, सदर योजना राज्य केंद्र हिस्सा ६० टक्के व राज्य हिस्सा ४० टक्के या प्रमाणात राबविण्यात येत आहे. केंद्र शासनाने संदर्भ क्र ०३. येथील पत्रान्वये सन २०१६-१७ करीता केंद्र हिस्सापैकी पहिल्या हप्त्यापोटी रक्कम रु. २६०२.६८ लाख सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता तर अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरीता रु. ३५४.९१ लाख इतकी रक्कम वितरीत केली होती. परंतु सदरहू निधी आर्थिक वर्षाच्या अंतिम टप्प्यात प्राप्त झाल्याने वितरीत करता आला नाही, त्यामुळे अखर्चित राहिला. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन क्र. ५ येथील पत्रान्वये सदरहू निधी एकूण रु. २९५७.५९ लाख (सर्वसाधारण प्रवर्ग रु. २६०२.६८ लाख तर अनुसूचित जाती प्रवर्ग रु. ३५४.९१ लाख) सन २०१७-१८ मध्ये खर्च करण्यास मंजूरी दिलेली आहे. त्यानुषंगाने अनुसूचित

जाती प्रवर्गाकरीता असलेला निधी रु. ३५४.९९ लाख व त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु. २३६.६९ लाख असा एकूण रु. ५९१.५२ लाख निधी सन २०१७-१८ मध्ये खर्च करण्यासाठी संदर्भ क्र. ७ अन्वये उपलब्ध करून देण्यात आला होता. तथापि, सदर निधी अखर्चित राहील्याने केंद्र शासनाने सदर निधी सन २०१८-१९ या वर्षात खर्च करण्यास संदर्भाधीन क्र. ८ येथील पत्रान्वये मंजूरी दिलेली आहे. त्यानुसार सदरचा निधी सन २०१८-१९ मध्ये खर्च करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-:

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंगत “परंपरागत कृषि विकास योजना (सेंद्रिय शेती)” या योजनेकरीता सन २०१७-१८ मधील अखर्चित राहिलेला अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा निधी केंद्र हिस्सा रु. ३५४.९९ लाख व त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु. २३६.६९ लाख अशी एकूण रु. ५९१.५२ लाख (पाच कोटी एक्याण्णव लाख बाबन हजार फक्त) इतकी रक्कम सन २०१८-१९ मध्ये खर्च करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)
अनुसूचित जाती	रु.३५४.९९ लाख	रु.२३६.६९ लाख
एकूण विररीत करावयाचा निधी (केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा)		रु.५९१.५२ लाख

२. सदर निधी खालील बाबींवर खर्च करण्यात यावा.

बाब क्र.	घटक /बाब संख्या	गट	दर प्रति युनिट	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
क)	सेंद्रिय शेतीकरिता कृति आराखडा तयार करणे					
२.१.२	पीक पद्धतीत बदल करणे ,सेंद्रिय बीज वाटप/सेंद्रिय रोपवाटीका तयार करणे ५०० रु.प्रति एकर प्रति वर्ष ५० एकर/गट	९३२	२५०००	१३९.८०	९३.२०	२३३.००
२.१.४	नैसर्गिकरित्या उत्पादित जैविक नत्राचा वापर - रु.२०००/-प्रति एकर व ५० एकर प्रति गट	३५७	२५०००	५३.५५	३५.७०	८९.२५
	एकूण			१९३.३५	१२८.९०	३२२.२५

ड.)	एकात्मिक सेंद्रिय खत व्यवस्थापन					
२.२.५	बायोडायनामिक सीपीपी युनिट उभारणी (एका प्रकल्पात ५० सीपीपी युनिट)	९३२	२५०००	१३९.८०	९३.२०	२३३.००
	एकूण			१३९.८०	९३.२०	२३३.००
इ)	भाडेपट्यावरील औजारे केंद्र					
२.३.१	भाडेपट्यावरील औजारे केंद्र	२०४	१५०००	१८.३६	१२.२४	३०.६०
	एकूण			१८.३६	१२.२४	३०.६०
	एकूण(क+ड+इ)			३५१.५१	२३४.३४	५८५.८५
	आकस्मिक खर्च (१ टक्का)			३.४०	२.२७	५.६७
	एकूण एकंदर			३५४.९१	२३६.६१	५९१.५२

३. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च चालू सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजुर केलेल्या अनुदातून भागविण्यात येऊन खालील लेखाशिर्षखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र. डी - ३, २४०१ पीक संवर्धन, (००) ,७८९ अनुसूचित जाती उपयोजना, (००) (२७) कृषी उन्नती योजना-परंपरागत कृषी विकास योजना(केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०१ अे ७०८) -३३ अर्थसहाय्य

मागणी क्र. डी - ३, २४०१ पीक संवर्धन, (००) ,७८९ अनुसूचित जाती उपयोजना, (००) (२८) कृषी उन्नती योजना-परंपरागत कृषि विकास योजना (केंपुयो) (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०१-अे ७१७) (योजनांतर्गत) ३३-अर्थसहाय्य

४. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या पत्रात नमुद केलेल्या अटी व शर्तीनुसार राबविण्यात यावी.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवुन सदर खर्चाचे लेखापरिक्षण केलेला अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावा. त्याप्रमाणे अनुसूचित जाती / जमाती / महिला लाभार्थ्यासाठी खर्चाचे लेखे वरील प्रमाणे ठेवण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी करणाऱ्या यंत्रणेची राहील.
- ३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबीवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा. तसेच सदरचा अहवाल राज्य शासनाकडे सुध्दा पाठविण्यात यावा.

- ४) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमाखर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमुद करण्यात यावे जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात सदर रकमा विचारात घेता येतील व संदीग्धता राहणार नाही.
- ५) केंद्र शासनाने अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीच्या वितरीत केलेला निधी त्याच लाभार्थी शेतकऱ्यांसाठी खर्च करण्यात यावा.
- ६) कोणत्याही परिस्थितीत मंजुर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, या बाबत कृषि संचालक(निविष्ठा व गुण नियंत्रण), (कृषि आयुक्तालय), पुणे. यांनी आवश्यक ती दक्षता घ्यावी.

५. कृषि संचालक(निविष्ठा व गुण नियंत्रण),(कृषि आयुक्तालय), महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणुन काम पाहतील. सहाय्यक संचालक लेखा १- कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/ वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत / P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/ नियम/परिपत्रक /तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणानी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील. त्यांनी PFMS पद्धतीने अनुदानाची जिल्हानिहाय वितरणांची कार्यपद्धती राबविणे बंधनकारक राहील, त्यामुळे जिल्हास्तरावर जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी हे आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील.

६. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील भाग- पहिला, उपविभाग तीन मधील अनु क्र. ४ येथील नियम २७ (२) (ब) अन्वये प्रशासकीय विभागाना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक दिनांक ०२ एप्रिल, २०१८ मधील अटी व शर्तीची कृषि आयुक्तालयाने पूर्तता केली आहे. या अटीच्या अधीन त्याचप्रमाणे सामाजिक न्याय विभागाच्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१८१००८१४५२२०६६०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावान

(प्रकाश रा. कदम)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१) मा.मंत्री (कृषी)/ मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- २) अपर मुख्य सचिव (कृषी) यांचे स्वीय सहाय्यक (कृषि व पदुम विभाग)
मंत्रालय, मुंबई
- ३) आयुक्त (कृषी), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) महालेखापाल महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
- ५) कृषि संचालक (नि.व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ६) सर्व संचालक / सहसंचालक कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ७) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ८) सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ९) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- १०) सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा)
- ११) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १२) वित्त विभाग (व्यय-१, अर्थसंकल्प -१३), मंत्रालय, मुंबई
- १३) नियोजन विभाग-१४३१, मंत्रालय, मुंबई
- १४) कार्यासन (२-ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५) निवडनस्ती १७-ओ